

1. Сіра речовина спинного мозку складається з вставних нейронів.
2. Рухові нейрони передають нервові імпульси від нервових клітин до робочого органа.
3. Нейрон — це структурний і функціональний елемент нервової системи.
4. Зовні спинного мозку розташована сіра речовина, всередині — біла.
5. Від спинного мозку відходить 31 пара спинномозкових нервів.
6. Нейрони ядер передніх рогів є чутливими.
7. Біла речовина спинного мозку складається з провідних шляхів, утворених довгими відростками нейронів.
8. Дендрити можуть розгалужуватися.
9. Нейрони ядер задніх рогів — рухові.
10. Спинному мозкові властиві дві функції — рефлекторна й провідникова.

Тема.

Будова головного мозку.
Морфолого-функціональна
організація кори великих півкуль.

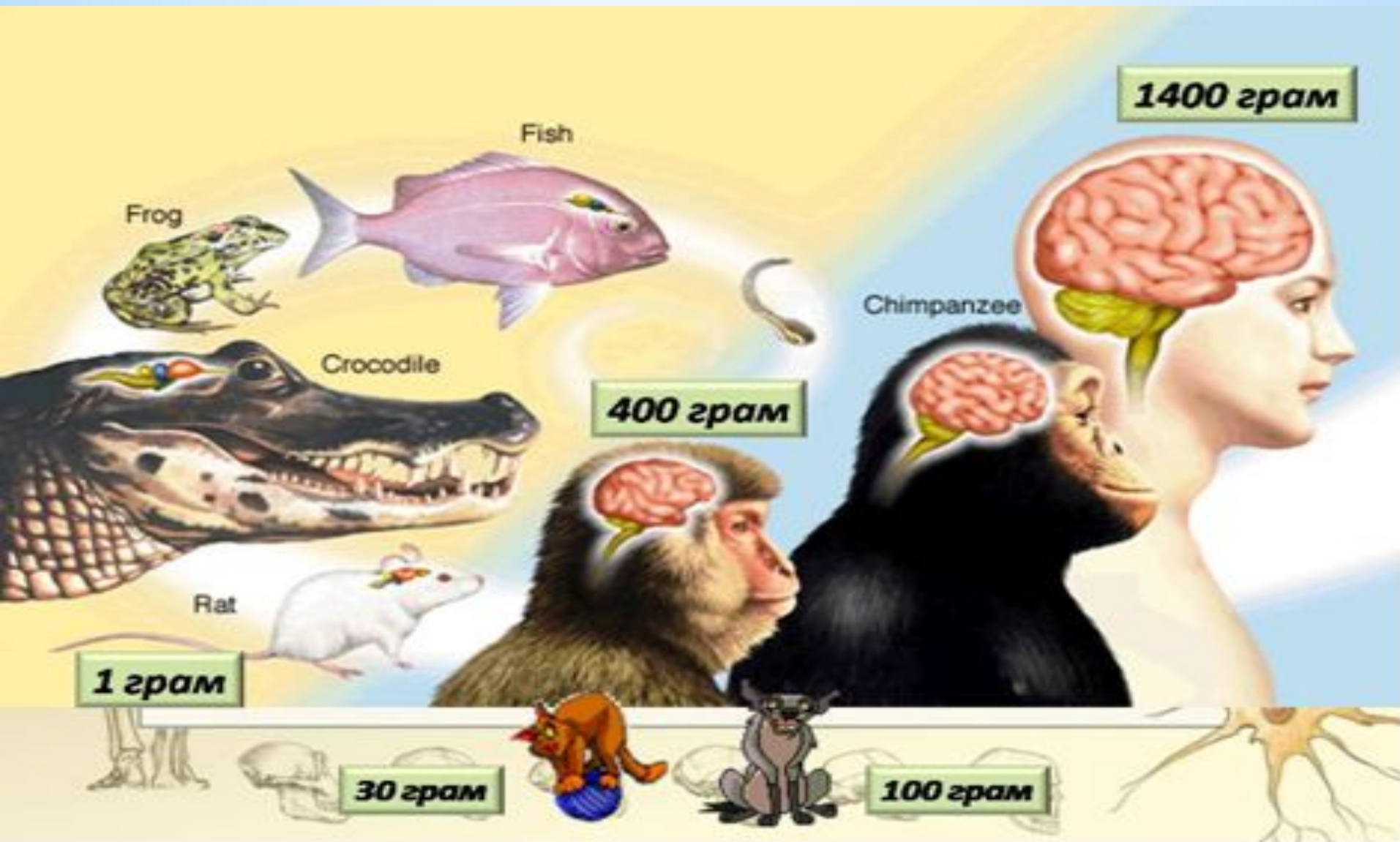

ГОЛОВНИЙ МОЗОК

Мозок людини у стані спокою споживає 20% кисню та 9% енергії організму, але коли мозок включає свою діяльність, то споживає 25% поживних речовин, які надходять в організм і понад 30% кисню.

Це означає, що для роботи мозку необхідна третя частина життєво важливих речовин, але він такий невеликий у порівнянні з іншими органами та системами? **Навіщо ж він нам?**

Еволюція головного мозку

**«Хай кінь думає, у нього голова
більше!»**

Чим більше мозок, тим
розумніше його щасливий
володар?

« Кількість – не завжди якість! »

Ну, а далі-то починаються повні непорозуміння.

Слон - вага мозку більше 5 кг, а у
кашалотів, взагалі 7кг з гаком!

Загалом, наші єдині і найближчі «по розуму»
родичі - це дельфіни, вага мозку деяких видів
досягає 1700 гр.

А ось цікаво, чи існує різниця у вазі мозку, так би мовити, всередині роду людського?

Виявляється , існує!

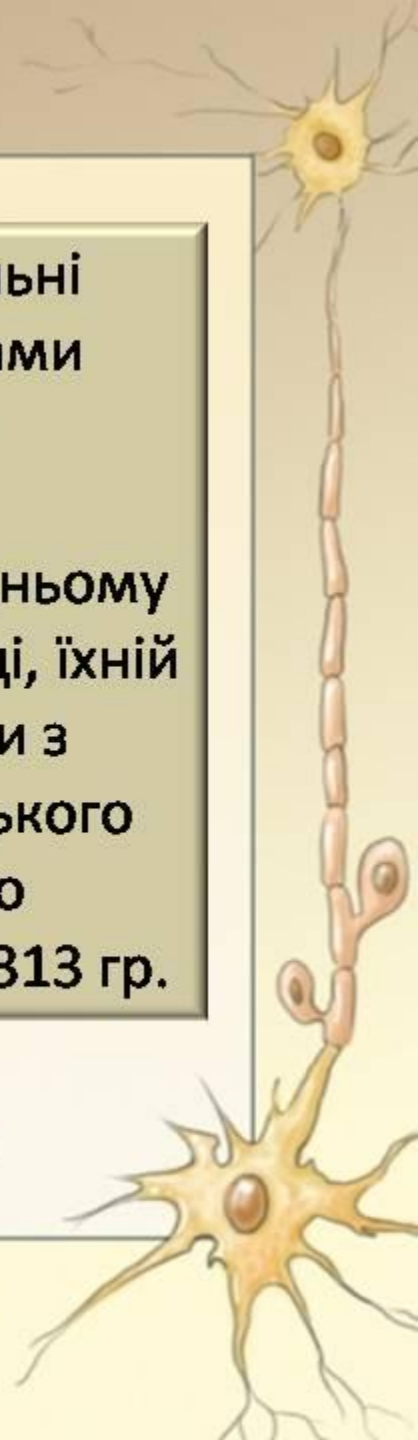
Так, в середньому мозок чоловіка на 130 гр. більше мозку жінки.

Крім того, існують так само расові та національні відмінності. Наприклад, щасливими власниками найлегшого мозку -1185 гр. – є австралійці , а самого важкого - 1375 гр. - європейці.

При цьому в англійців мозок важить - у середньому -1346 гр., а у французів -1280 гр. Лідери - німці, їхній мозок важить цілих 1425 гр. Не турбуйтеся, ми з вами теж в лідерах! Наш мозок менше німецького всього лише на якихось 26 грамів! Не набагато відстають від нас корейці -1376 гр. і японці -1313 гр.

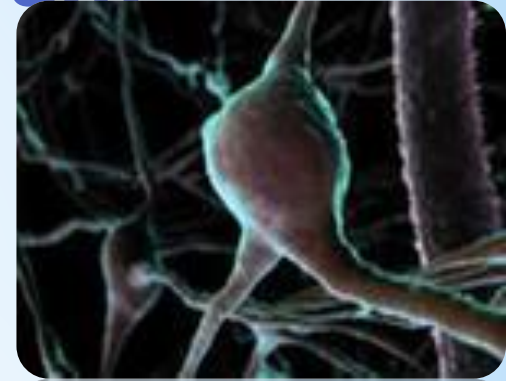
Але, повірте, вага мозку не найголовніше!

**РІВЕНЬ ИНТЕЛЕКТУ НЕ ЗАЛЕЖИТЬ
ВІД РОЗМІРІВ І ВЕЛИЧИНИ МОЗКУ, А
ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ОКРЕМИХ ЙОГО
ДІЛЯНОК, –А САМЕ СІРОЇ РЕЧОВИНИ,
ДЕ ОСОБЛИВО ГУСТО ЗОСЕРЕДЖЕНІ
НЕЙРОНИ, ТА, ВІД КІЛЬКОСТІ
ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ЦИМИ НЕЙРОНАМИ.**

* *Головний мозок в цифрах:*

- Число нейронів в мозку-100 млрд..;
- Довжина нервів в півкулях -500 тис. км.;
- Довжина кровоносних судин півкуль-560 тис. км.;
- Поверхність кори великих півкуль-20 м²;
- Вода складає 84 % маси головного мозку;
- Мозок вживає кисню в 20 разів більше, ніж м'яз.

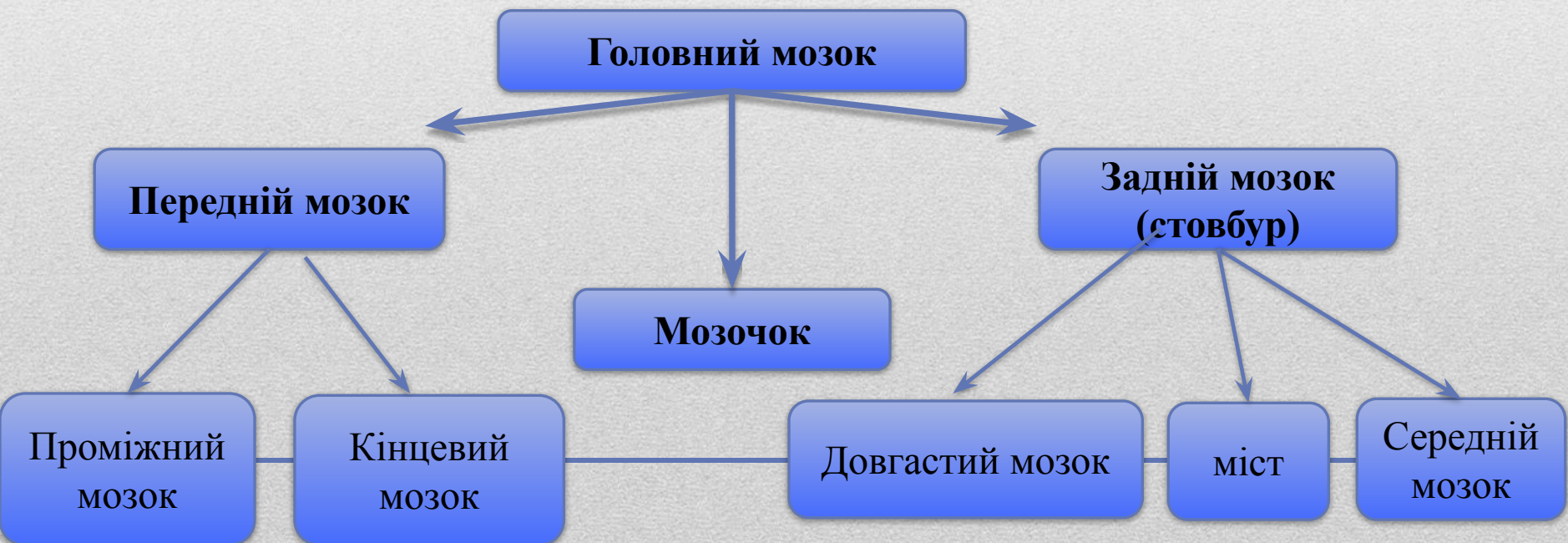

- Головний мозок розташований у порожнині мозкового черепа.
- Від головного мозку відходять 12 пар черепно-мозкових нервів
- Середня маса головного мозку людини - 1100 до 2000 грам.
- Утворений білою і сірою речовиною.

Загальна характеристика

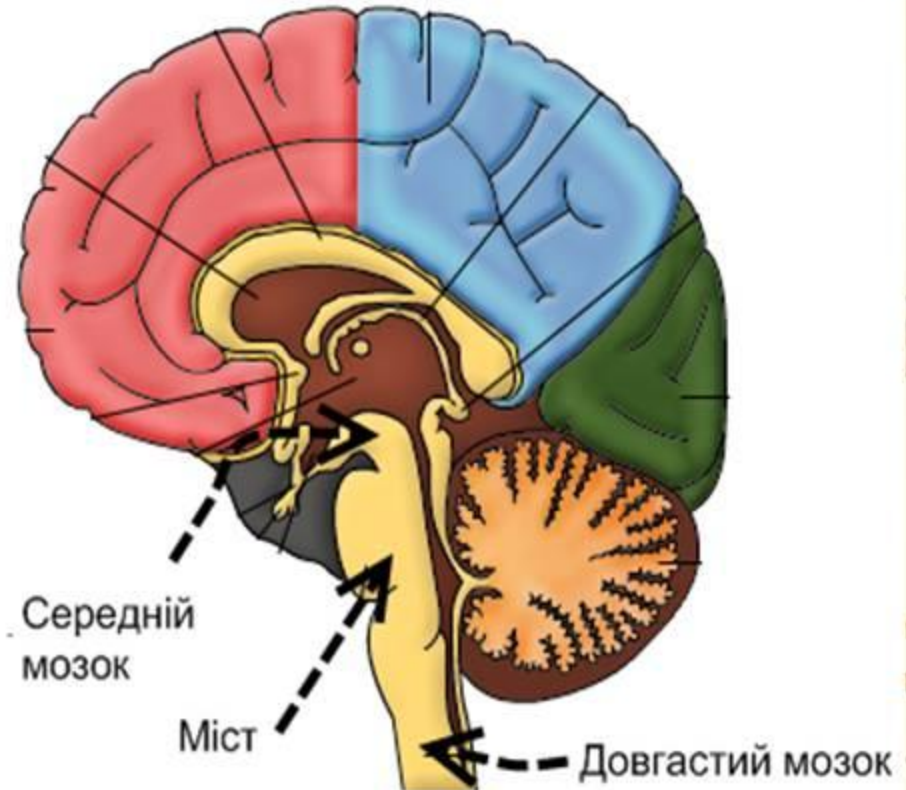
ГОЛОВНИЙ МОЗОК

Стовбур головного мозку: довгастий мозок, міст і середній мозок.

Нервові центри життєзабезпечення: дихальний, серцево-судинний, травний. Центри регуляції м'язового тону, рефлексу утримання й відновлення пози, орієнтовного рефлексу на зорові й слухові подразники.

Довгастий МОЗОК

Захисні рефлексі: кашель,
чхання, миготіння,
сльозовиділення, блювота.

Харчові рефлексі: ссання,
ковтання, сокоотденіє (тобто
секреція) травних залоз.

Серцево-судинні рефлексі,
що регулюють діяльність
серця і кровоносних судин.
Так само в довгастому мозку
розташовані вестибулярні
ядра.

А ще в довгастому мозку
знаходиться автоматично
працює дихальний центр, що
забезпечує вентиляцію
легенів.

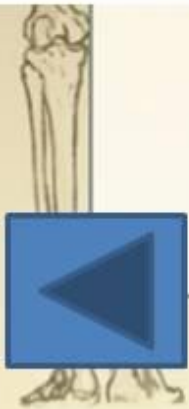
Пошкодження
довгастого мозку
закінчується
смертю. : (

В цьому місці основні нервові шляхи, що виходять із спинного мозку, перехрещуються, в результаті: ліва сторона мозку виявляється пов'язаною - з правою стороною тіла , а права сторона мозку - з лівою стороною тіла.

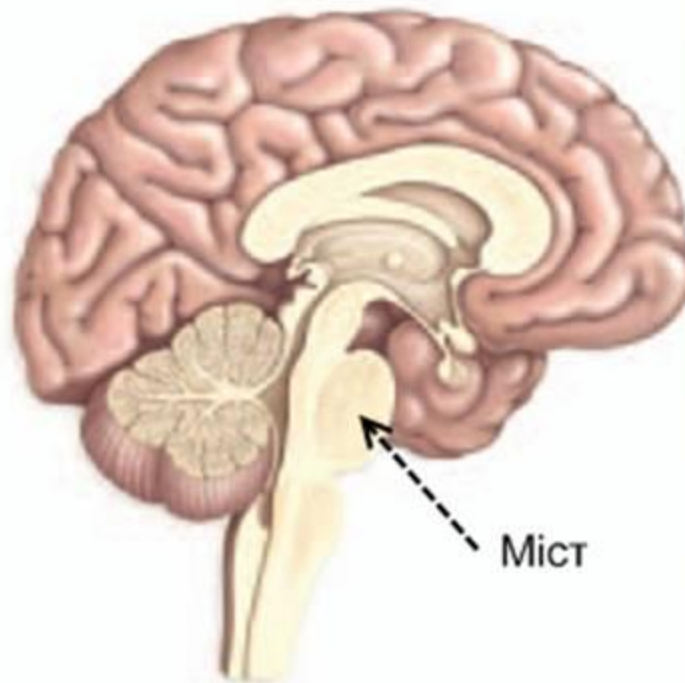
У більшості людей ліва півкуля відповідає за лінгвістичні дані людини.

Міст - провідник

Зв'язує довгастий і середній мозок з іншими відділами головного мозку, через нього проходять сигнали від слухових рецепторів і від органів рівноваги,

Середній мозок

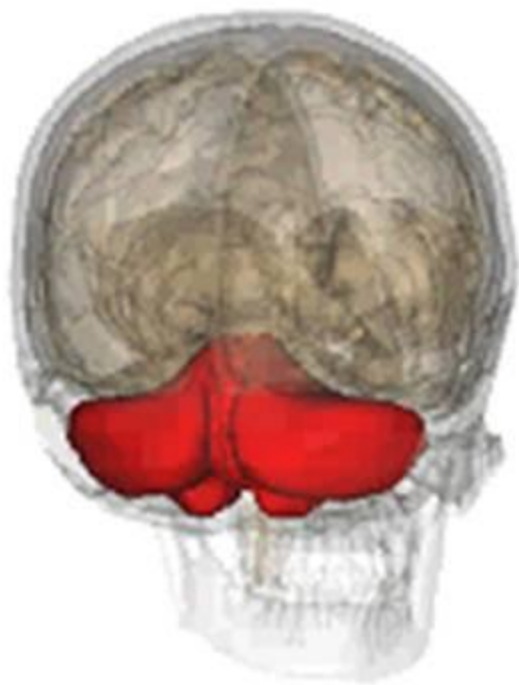
Функції середнього мозку

1. Рухові функції.
2. Сенсорні функції (наприклад зір).
3. Регулювання актів жування і ковтання (тривалість)
4. Забезпечення точних рухів рук (наприклад при письмі).

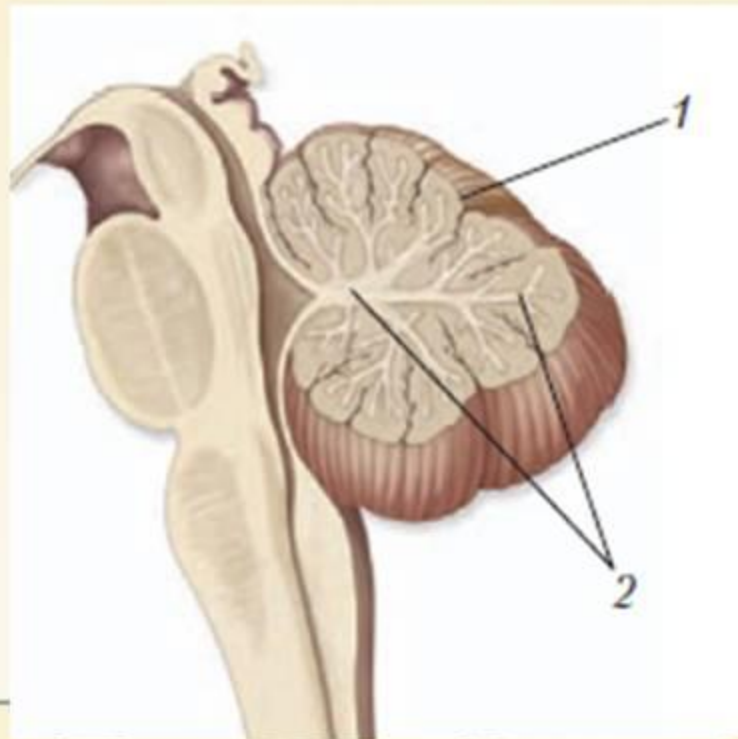
Середній
мозок

Мозочок

Мозочок виконує три основні функції
координація рухів регуляція рівноваги
регуляція м'язового тону

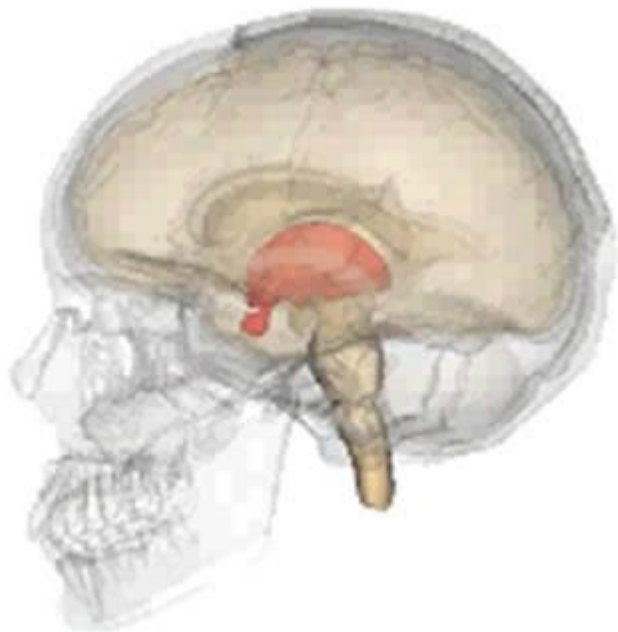

Мозочок: 1 — кора (сіра речовина); 2 — провідні шляхи (біла речовина)

Загалом, всі відомі спортсмени, музиканти і танцюристи зобов'язані своїми кращими рухами своєму мозочку.

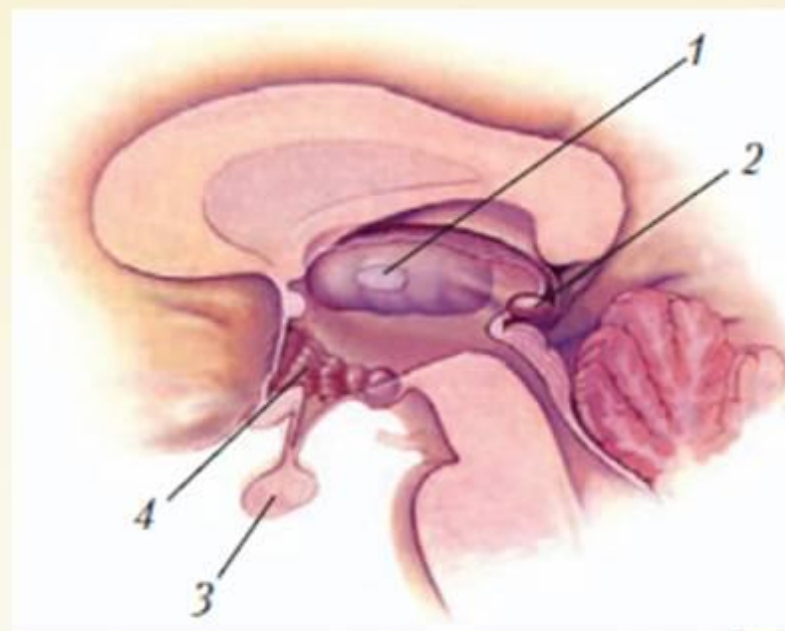
Звичайно ж, певні рухи можуть ініціюватися і на більш високих рівнях, але ось їхня тонка настройка і координація цілком залежить від мозочка. Пошкодження мозочка призводить до поривчастим, нескоординованих рухам і називається атаксія.

Проміжний мозок:
таламус, епіфіз і гіпоталамус, до якого приєднаний гіпофіз.

Розташований між стовбуром головного мозку і великими півкулями.

Функції проміжного мозку
✓ Рух, у тому числі і міміка.
✓ Обмін речовин.

Проміжний мозок:

1 — таламус; 2 — епіфіз; 3 — гіпофіз; 4 — гіпоталамус

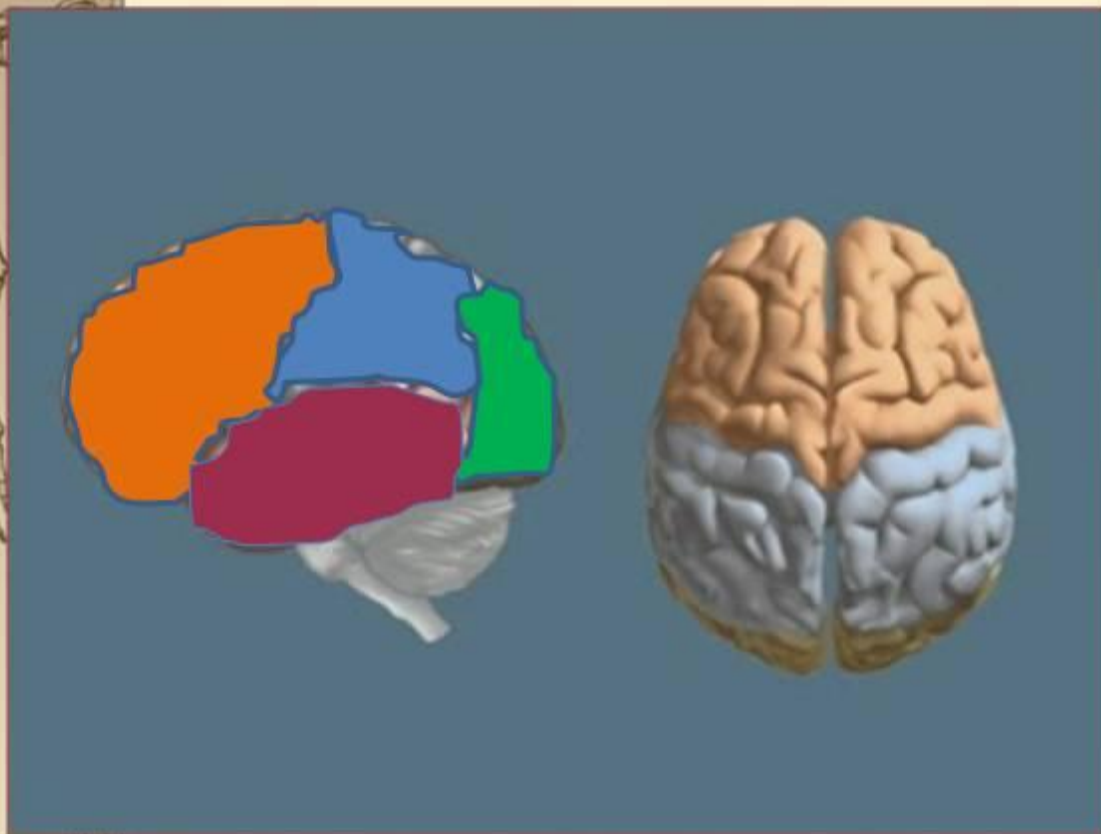
Кінцевий (великий) мозок

- Великі півкулі мозку:
- Кора (мозковий плащ);
- Підкіркові ганглії;
- Мозолисте тіло.

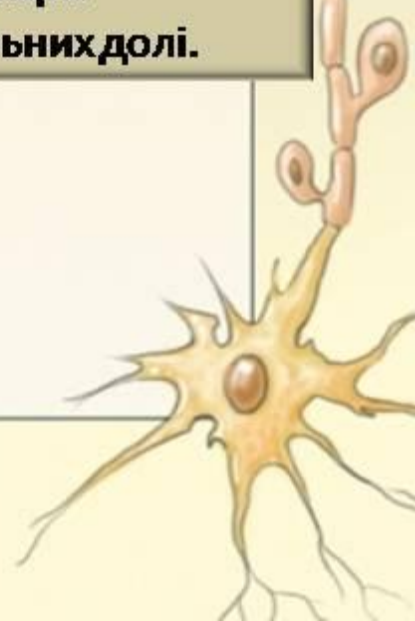
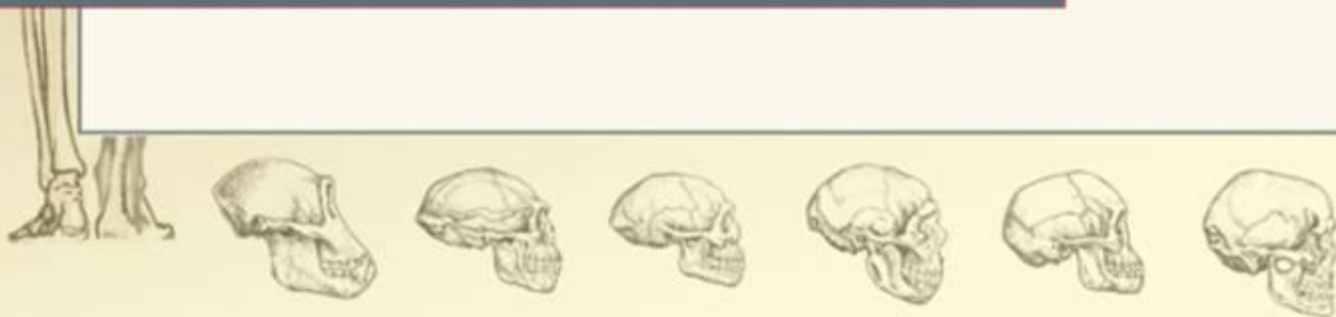
Великі півкулі головного мозку -

вищий відділ головного мозку

Передній мозок розділений на дві півкулі : ліву і праву. Кожна півкуля має чотири функціональних долі.

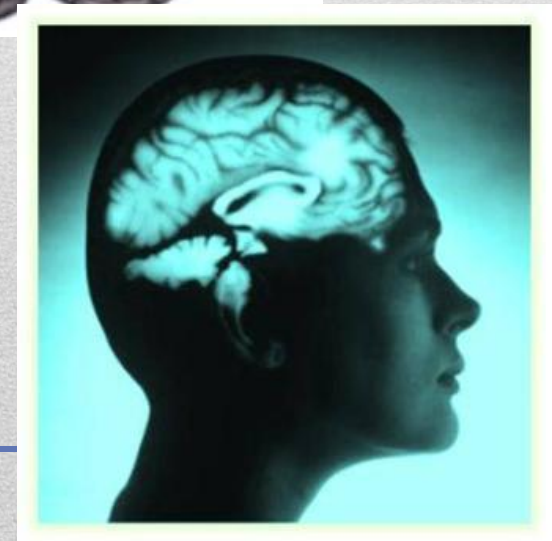
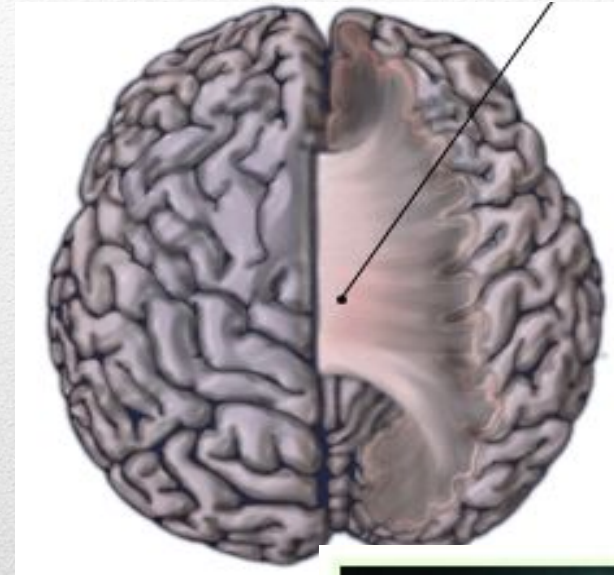
Назвіть чотири функціональних долі.

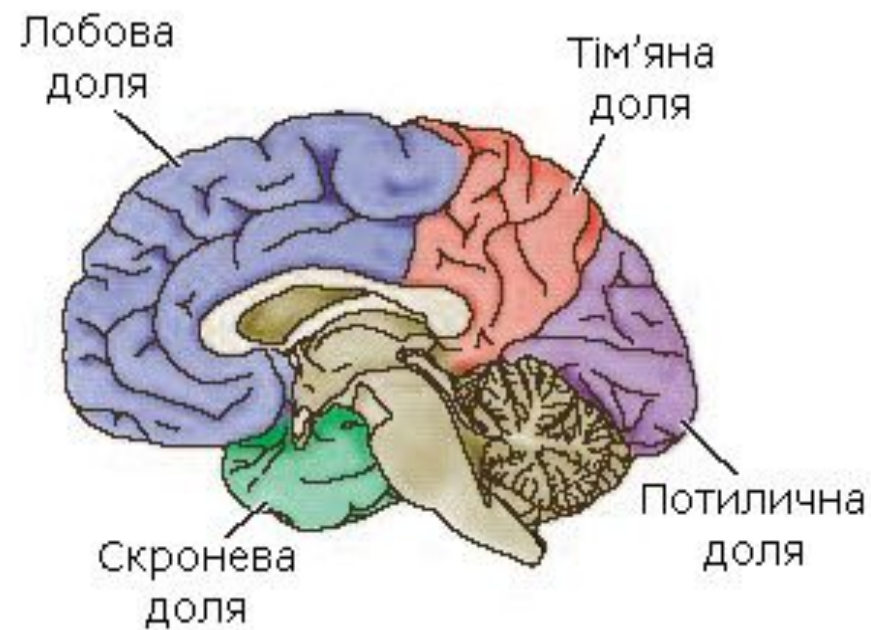
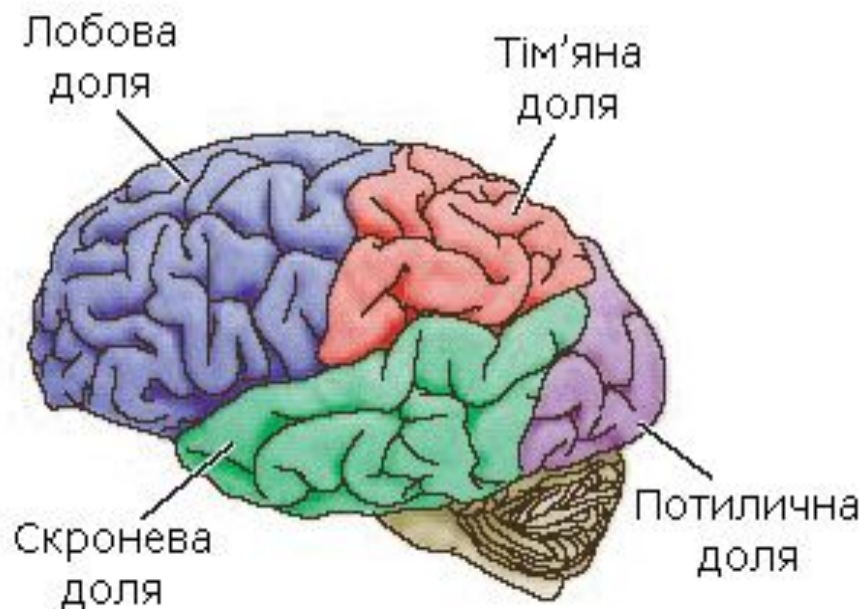

ПІВКУЛІ МОЗКУ

Передній мозок – вищий відділ головного мозку. Поділений він на дві півкулі, які поєднані мозолистим тілом, що утворене щільним пучком нервових волокон. Кожна з півкуль поділена на чотири функціональні доли.

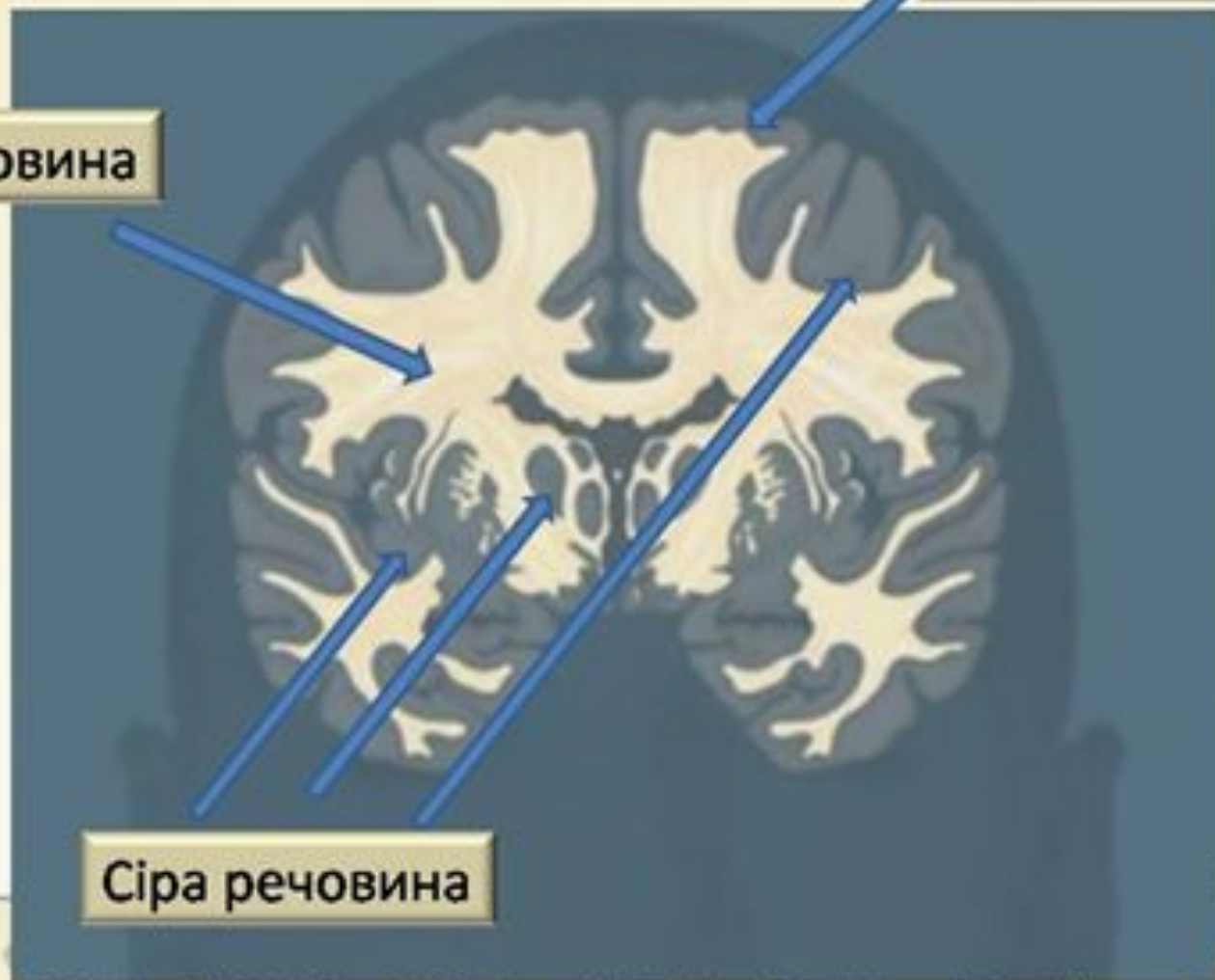
Частки (долі) ГОЛОВНОГО МОЗКУ

Головний мозок є складним органом, хоча це однорідна маса але вона складається з двох видів речовин: білої та сірої.

Біла речовина

Кора півкуль

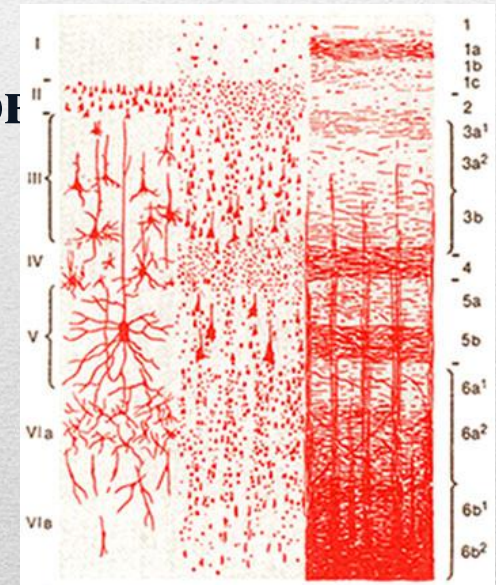
Сіра речовина

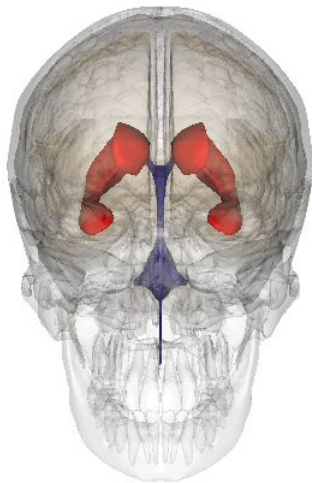
Мікроскопічна будова кори

- Мікроскопічно кора побудована з шести шарів різних за формою та функцією нейронів (уперше цей факт відзначив у 1874 р. професор Київського університету В. О. Бец). Вивчаючи півкулі великого мозку, розглядають їх:

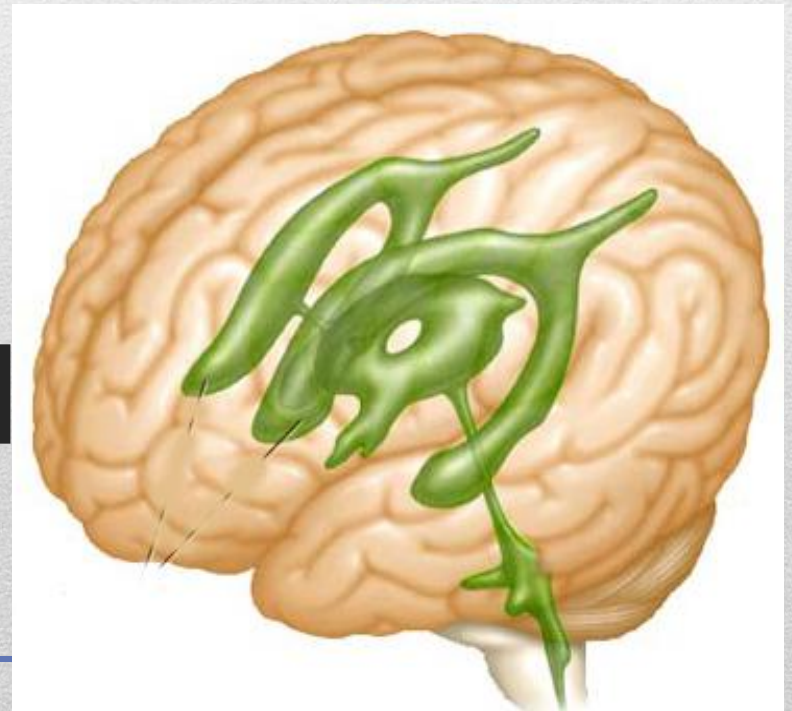
- нейрархітектоніку - будову та взаємодії нейронів;
- мієлархітектоніку - будову та взаємовідношення нервових волокон;
- гліоархітектоніку - будову та взаємовідношення гліоцитів між собою та нейронами;
- ангіоархітектоніку кори – розміщення між її структурами кровоносних судин.

Усередині головного мозку містяться чотири шлуночки, заповнені рідиною, яка сполучається з спинномозковою рідиною.

ол

Функції долей

Користуючись підказками
пригадайте функції
названих долей.

Скронева – слух , пам'ять

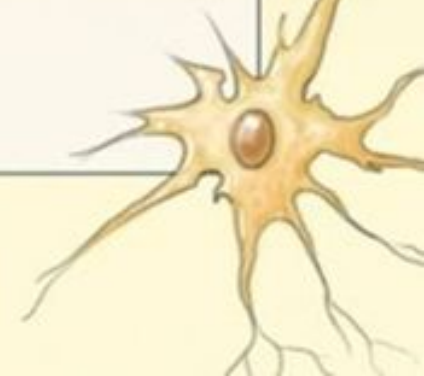
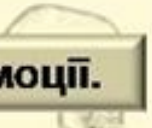
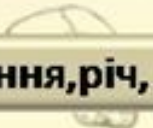
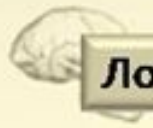
Потилична – зір.

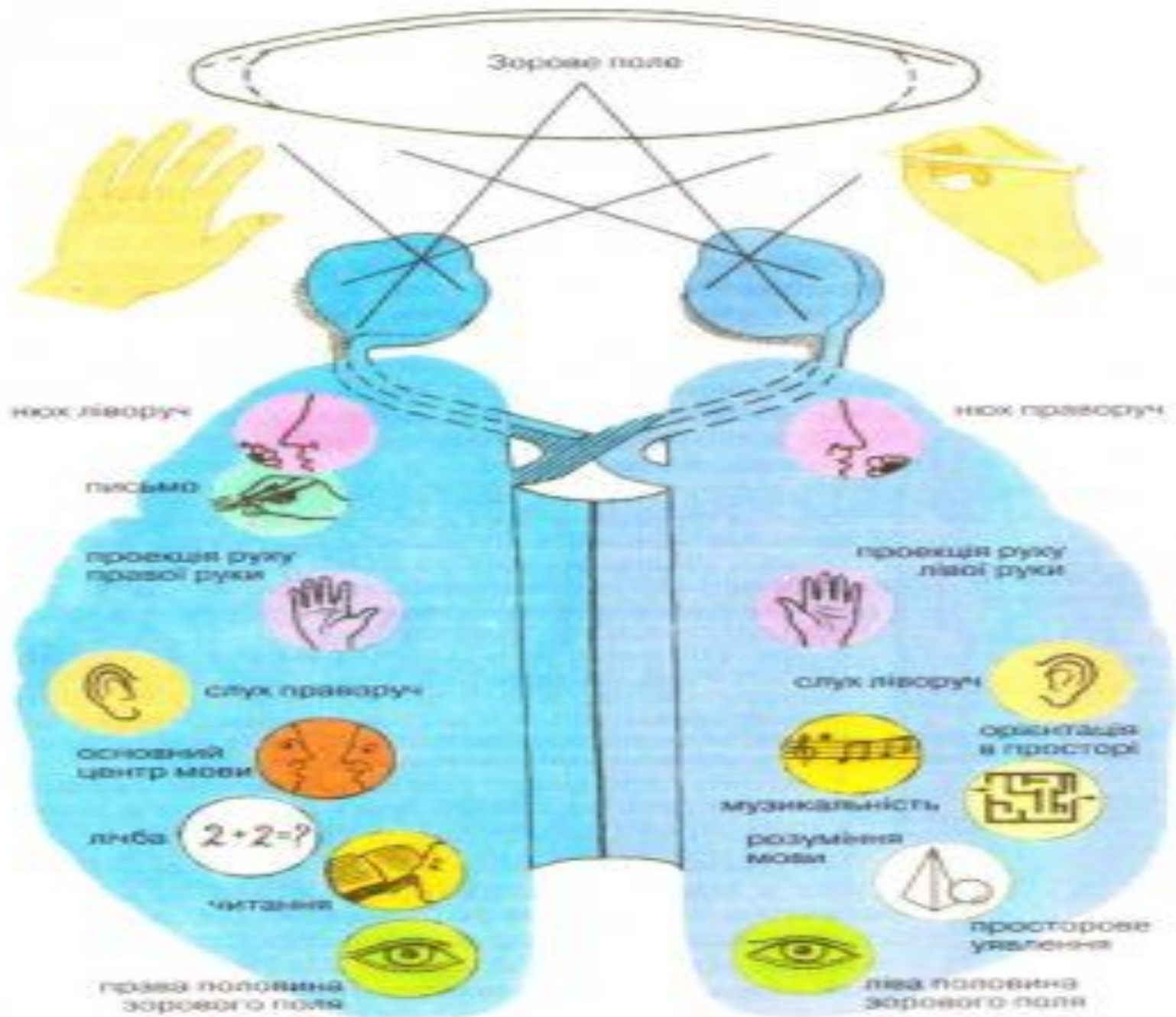

Тім'яна- всі види чутливості.

Лобна – мислення, річ, емоції.

Лімбічна система - сукупність ряду структур
головного мозку

Бере участь у регуляції функцій
внутрішніх органів, нюху,
інстинктивного поведінки,
емоцій, пам'яті, сну, неспання та
регулює рівень уваги,
сприйняття, відтворення
емоційно значущої інформації.

